

Gävle kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Lilla Sätterskolan i Gävle kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gävle kommun att senast den **30 september 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Gävle kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att elevernas skolmiljö präglas av trygghet. I detta ingår att organisera ett sådant förebyggande arbete så att elevkonflikter under raster eller i samband med att elever går till matsalen förhindras.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Gävle kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det gäller att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet, främst på raster och under vissa andra situationer utanför klassrummen. Utredningen visar även att elevhälsan inte bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Lilla Sätterskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visar visserligen att det bedrivs ett arbete för att öka tryggheten på skolan. Trots detta upplever skolans elever att det inte alltid är tryggt under raster och när de går till matsalen. Vidare framgår det av utredningen att de vuxna på skolan inte alltid uppmärksammar konflikter mellan elever på rasterna. Bristande trygghet i skolmiljön kan innebära en risk för att eleverna inte kan inhämta och utveckla kunskaper och värden i en trygg och stimulerande lärandemiljö för att nå de kunskapsresultat de ska kunna nå.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Visserligen gör skolan riktade insatser för att öka tryggheten i skolmiljön. Rektorn och biträdande rektorn berättar att skolan arbetar för ökad trygghet genom den så kallade Gävlemodellen, och att de genomför elevenkäter varje termin för att bland annat se hur eleverna upplever tryggheten och vilka effekter som skolans trygghetsskapande åtgärder har. Vid lärarintervjun berättar lärarna att de har analyserat skolans trygghetsenkäter och att skolan därför bland annat har infört elevcoacher i omklädningsrummen till idrotten. Rektorn bekräftar detta och beskriver vidare att skolan har arbetat med åtgärder för att öka tryggheten vid toaletter, vid förflyttningar, på raster och genom en bättre struktur i klassrummen. Representanter för elevhälsan berättar i intervjun att det görs försök på skolan med rastaktiviteter och att det finns en medvetenhet om att det behöver finnas rastaktiviteter för att skapa mer trygghet.

Skolans elever upplever dock inte alltid att skolmiljön är trygg, trots att skolan gör insatser för att öka tryggheten i skolmiljön. I intervju med representanter för elevhälsan framkommer att eleverna är trygga i klassrummen och den egna klassen, men att alla elever inte är trygga på raster och under vissa andra situationer utanför klassrummen. I intervjuer med elever framkommer att de inte alltid känner sig trygga när de går till högstadieskolan för att äta lunch, trots att vuxna är med, eftersom det händer att högstadieelever knuffas och bråkar. Vidare berättar elever att de inte alltid känner sig trygga på rasterna och att rastvakterna inte ser allt som händer och att de inte alltid är på plats när det blir konflikter mellan elever. Det framkommer också att elever kan hota varandra och säga elaka saker till varandra. I intervju med lärare framkommer att rasterna på skolan kan vara oroliga för eleverna. Lärare säger att det är många små konflikter att hantera och att de ofta i skolan får hantera det som hänt på sociala medier under helgerna. Representanter för elevhälsan säger att de förstår om eleverna inte tycker att det är tillräckligt med rastaktiviteter och säger att det finns mycket mer att göra kring rastaktiviteterna och att det krävs en kontinuitet i detta arbete. Eleverna berättar i intervjun att skolan ibland organiserar rastaktiviteter och att det då blir roligare raster. Biträdande rektorn uppger att det ibland förekommer hårda ord och sparkar och att skolan arbetar med att förebygga detta. Rektorn säger att eleverna bär

med sig en oro för att det händer saker utanför klassrummet och att det är viktigt att ta det på allvar.

Skolans elevenkäter visar att andelen elever som utsatts för negativa handlingar har ökat. Rektorn har noterat att elevenkäterna visar att elevernas upplevelser av tryggheten på skolan gått åt "fel håll" under hösten 2018 och att eleverna ibland bär med sig en oro för att det ska hända saker utanför klassrummet och att det är viktigt att ta det på allvar. Skolans elevenkäter visar exempelvis att andelen elever som utsatts för upprepade (minst några gånger i månaden) negativa handlingar med syfte att sära eller skada har ökat från 4,5 procent i april 2018 till 8,4 procent i oktober 2018.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Lilla Sätterskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten om alla elevers rätt till en skolmiljö som präglas av trygghet, föreligger skäl att förelägga Gävle kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Lilla Sätterskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Av utredningen framgår att skolan har tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser och att ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete bedrivs på skolan, men att elevhälsan främst arbetar åtgärdande med individuella elevärenden. Vidare framgår att elevhälsans psykolog inte deltar i elevhälsans arbete på skolan. Detta innebär att elevhälsans samlade kompetenser inte används för insatser som är förebyggande och hälsofrämjande, vilket riskerar att försvåra elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Alla elevhälsans kompetenser deltar inte i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Lilla Sätterskolan. Biträdande rektorn berättar i intervju att även om det finns tillgång till samtliga kompetenser i elevhälsan inom rektorsområdet, har det lokala elevhälsoteamet på Lilla Sätterskolan endast utgjorts av biträdande rektor, kurator och studie- och yrkesvägledare (syv). Biträdande rektorn säger att hen själv bokar möten med skolsköterskan för att utreda de elever där det finns behov och specialpedagogen säger att hen endast är en dag i veckan på skolan och då får ägna mycket tid till att göra tester med enskilda elever. Psykolog har inte deltagit i elevhälsoteamets möten på skolan under hela läsåret och biträdande rektorn säger att hon saknar psykolog i skolans elevhälsoarbete.

Elevhälsan på Lilla Sätterskolan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande. Biträdande rektorn berättar att skolan bland annat arbetat förebyggande med lågaffektivt bemötande, förbättringar av skolmiljön, aktivare raster och förebyggande av kränkningar. Elevhälsans kurator och specialpedagog berättar dock i intervju att de i dagsläget främst arbetar med individuella elevsamtal än förebyggande och hälsofrämjande arbete. Specialpedagogen säger att hen är ensam i sin roll på rektorsområdets fyra skolor och får ägna mycket tid till att göra tester med enskilda elever. En representant säger att det handlar om att "släcka bränder". Det finns också ett trygghetsteam på skolan, men ingen av representanterna från elevhälsan har varit delaktiga i något möte med trygghetsteamet. Representanterna efterlyser mer samarbete mellan de olika grupper som finns på skolan, både med trygghetsteam, förstelärare, utvecklingsgrupp och arbetslag. Representanterna för elevhälsan framför vidare att de inte medverkar i något systematiskt arbete för att tillgodose elevernas behov utifrån skolans prioriterade utvecklingsområden.

Skolan har saknat en kontinuitet i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet. Biträdande rektorn säger att skolan har haft utmaningar med flera personalbyten inom elevhälsoteamet och därför saknat en kontinuitet i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet. Även representanter för elevhälsan tar upp att det har bytts personer i elevhälsan och att detta inneburit att arbete som påbörjats inte har fortsatt och att det har medfört bristande kontinuitet i elevhälsoarbetet. En annan utmaning är, enligt två representanter för elevhälsan, att elevhälsoteamet inte är placerat på skolan, medan en annan representant säger att det borde kunna lösas genom tydligare strukturer, rutiner och mötesformer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Lilla Sätterskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten vad gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete, föreligger skäl att förelägga Gävle kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gävle kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gävle kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gävle kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Gävle kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Möller

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Möller

X Kjell Gyllenswärd

Föredragande
Signerat av: Kjell Gyllenswärd

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Lilla Sätterskolan

Fakta om Lilla Sätterskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Gävle kommun under våren 2019. Lilla Sätterskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 mars 2019 och den 7 mars 2019.

Lilla Sätterskolan är en kommunal grundskola i Gävle kommun, med åtta klasser i årskurs 4-5. Skolan har vid tillsynen 161 elever. Rektorn har ansvar för fyra skolor i rektorsområdet. På Lilla Sätterskolan finns en biträdande rektor som utgör skolledning på plats.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 5

Av skolans egen redovisning framgår att andelen elever som nått en godtagbar kunskapsnivå i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne vid läsårets slut 2018, varierar mellan 58 – 89 procent. Resultaten är i ämnet matematik 67 procent för flickor och 66 procent för pojkar, i ämnet engelska 66 procent för flickor och 62 procent för pojkar samt i ämnena svenska och svenska som andraspråk 78 procent för flickor och 74 procent för pojkar.

Trygghet

Av skolans egen undersökning framgår att andelen elever som utsatts för upprepade (minst några gånger i månaden) negativa handlingar med syfte att sära/skada har varierat från 7,8 procent i april 2017, 8,1 procent i oktober 2017, 4,5 procent i april 2018 till 8,4 procent i oktober 2018. Pojkar är något mer utsatta än flickor enligt skolans sammanställning för oktober 2018. Andelen elever som inte utsatts för några negativa handlingar alls har varierat från 28 procent i april 2017, 35 procent i oktober 2017, 39 procent i april 2018 till 21 procent i oktober 2018. Siffrorna visar inte på någon större skillnad för pojkar och flickor enligt sammanställningen för oktober 2018.

Studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2017 svarade 70 procent av eleverna i årskurs 5 att de har studiero på lektionerna (stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra). På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" svarar 59 procent att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra.